

פרשת ויקהל

נושא השבוע: מאמץ לאומי

נושא השבוע

מצוות **הקמת המשכן** ניתנה עוד לפני מעשה העגל אולם בשל החטא נדחה **ביצוע המצווה**. עתה לאחר שסלח ה' לחטאת העם וחזר והשכין את כבודו בתוכם חזר הצורך בהקמת משכן, **במקום** שבו ישכון כבוד ה' כדי שאפשר יהי לעובדו כנדרש.

העם נענה בזריזות להזמנה להביא תרומה לצורך מלאכת המקדש. **ההתנדבות** היתה כללית והקיפה את האנשים וגם את הנשים. הפועל "הביא" חוזר שוב ושוב, חזרה **המדגישה** את נכונותם של בני ישראל לעשות משכן ה', ואולי אף מדגישה כי נכונותם במעשה המשכן **גדולה** מן הנכונות שהביעו בתרומה למען הקמת העגל.

התגייסות למען מטרה לאומית מוכרת לנו היטב במדינת ישראל. החל ממשטר הצנע של שנות החמישים, **התגייסות והתנדבות** כללית במקרה של מלחמה, גם בעורף וגם בחזית, עד למבצעי התרמה שונים. ואפילו בדמות ניכוי סכום מסוים מן המשכורת לטובת "עידוד הצמיחה"...

כוחה של אומה בא לה מכוח הרצון וה**מחויבות** של אזרחיה לתרום ולהתגייס למען הכלל. וניתן לראות ב"נושא השבוע – ערבות הדדית" **ערך חינוכי** ממדרגה ראשונה.

מה פרשה

• **ביצוע מלאכת המשכן** – בפרשה זו מתואר ביצוע ההוראות שפורטו קודם באשר לבניית המשכן. בוני המשכן הם בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב אשר נתן ה' חכמה ותבונה בהמה לדעת לעשות את כל מלאכת עבודת הקדש" (שמות ל"ו 1) בתיאור העבודה חוזרים שוב על הפרטים בשינויים קלים. שוב מתוארים המשכן והאוהל, הקרשים, הפרוכת, והמסך, הארון והכפורת, השולחן המנורה, מזבח הקטורת, מזבח העולה, הכיור וכנו וחצר המשכן.

• **מצוות השבת**

פרשנות

שני הפירושים המוצגים במדור, פירושו של "אור החיים" ופירושו של הרמב"ן, מבוססים על **הכפילות** בפסוק. מביאי התרומה מכונים שם "כל איש אשר נשאו לבו" וגם "כל אשר נדבה נפשו". לפי העיקרון שאין מילים מיותרות בתורה, ניסו הפרשנים להבחין בין שני הכינויים.

נקודה לדיון:

• מעניין לדון בפירושו של אור החיים. מהי מדרגה התנדבות נעלה יותר, ואיך נכון יותר לתת? האם טוב לתרום כפי יכולתך, רק מן ה"עודפים"? או לתת הרבה, אפילו ממה שאתה צריך לעצמך? מה נכון יותר, לתרום לנזקקים בגדים וצעצועים ישנים שאנחנו כבר לא זקוקים להם, או לתת לאחר דווקא את הבגד או הצעצוע החדש שאנו אוהבים?

מ

מדרש זה מדבר על אחד מן ה"רגלים", בהם עלו לבית המקדש. רבים מן האנשים היו מנצלים את ההגעה לירושלים, ומביאים מתנות לבית המקדש או ללויים. חלק מן המתנות עזרו לשיפוצים ולתחזקה של הבית, וחלק נועדו ללויים שלא היו להם קרקעות ורכוש.

ד

רבי חנינא בן דוסא הוא דוגמה לאחד מהעניים המרודים בין חז"ל. רבים מהסיפורים והמדרשים המסופרים עליו מציינים ניסים שנעשו לו בהעדר כסף או מוצר מסויים (בדרך כלל בקשר למצווה).

ר

במדרש שלפנינו רוצה רבי חנינא להיות שותף לנתינה הכללית למקדש אך אין לו כל דבר בעל ערך לתת. כיוון שלא רצה לעלות ריקם, הסלע היתה עבורו פתרון מתאים – שכן הוא היה זרוק בשדה – כך שלא עלה לו מאום, מצד שני הסיתות שעשה לו בשתי ידיו העלה את ערכו (הוא יכול לשמש לבנין בית, למשל). בסופו של דבר הבעיה בה הוא ניתקל היא ההובלה – אך זו נפתרת באמצעות נס בזכות מאמציו ורצונו העז לתרום לבית המקדש.

ש

נושאים לדיון:

- ניתן לשוחח על מהות הנתינה: פחות חשיבות לערך הכספי של הנתינה ויותר לכוונה ולמאמץ. האבן של רבי חנינא אינה פחות חשיבות מאלפי זהב וכסף.
- ניתן להשליך את המסקנה לחיי היום היום, ולדבר על ערכה של מתנה שהיא תוצר עבודת כפיים, או כוונה מיוחדת (ולאו דווקא עלותה בכסף).

ה

פרשתנו עוסקת בנתינה הממשית: תרומה למשכן שכללה הבאת חומרים אך גם עשיה כמו תפירה בניה וכו'. השיר הנבחר "לתת" מדבר על נתינה נפשית של "הנשמה והלב", אך ברור כי השניים כרוכים זה בזה, הנתינה הפיסית מבוססת על הרצון והכוונה.

ש

לרוב ישנה נטיה להדגיש את הכוונה ואת הרצון הטוב, אך יש לזכור גם הנתינה הממשית – וזו אינה קלה. ניתן לשאול את התלמידים האם בקלות יוותרו על "עוד קלפים שהרוויחו" בשביל ילד אחר? או יהיו מוכנים להתנדב – לסייע בעבודה ממשית עבור ילדים אחרים, עבור בית הספר?

י

ר

כדאי לדבר על כך ולנסות למצוא ערוצים בהם יוכלו לסייע – גם באופן ממשי!